

VERKIEZINGSKRANT

Ga stemmen!

Bepaal mee wie in de Europese Unie beslissingen nemen

Meer informatie over stemmen:
scan de QR-code.

<https://prodemos.nl/verkiezingskrantEP2024>

Verkiezing Europees Parlement

Donderdag 6 juni 2024

ProDemos

Huis voor democratie en rechtsstaat

Verkiezing en stemmen

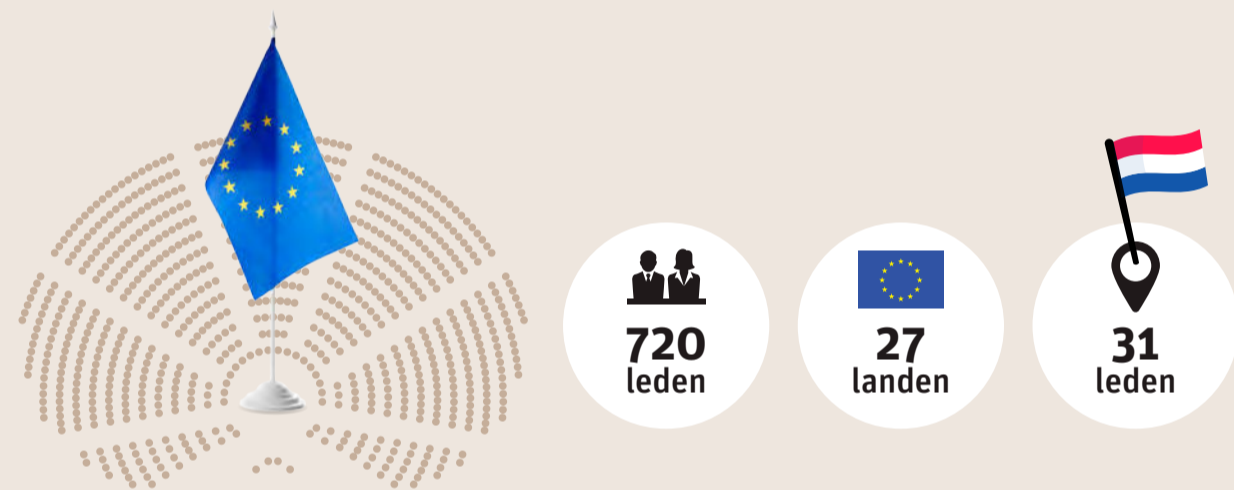

Verkiezing

Op donderdag 6 juni 2024 is de verkiezing voor het Europees Parlement.

In het Europees Parlement zitten mensen uit alle 27 landen van de Europese Unie. Er zitten na de verkiezing 720 leden in het Europees Parlement. De kiezers uit de 27 landen van de Europese Unie kiezen de leden van het Europees Parlement.

Nederland heeft na de verkiezing 31 leden in het Europees Parlement. In Nederland stemmen we op de kandidaten van Nederlandse politieke partijen. Als je gaat stemmen, bepaal je mee welke 31 mensen uit Nederland in het Europees Parlement komen.

Stemmen

Op 6 juni 2024 mag jij misschien ook stemmen voor het Europees Parlement

Wanneer mag je stemmen:

1. Je bent 18 jaar of ouder.

2. Je hebt de Nederlandse nationaliteit. Of een paspoort van een ander land in de Europese Unie, en je woont in Nederland.

Geldt dit voor jou? Dan mag je stemmen!

André

Ja, ik ga zeker stemmen. Ik vind het belangrijk om te stemmen.

Oksana

Ik kan niet stemmen, want ik ben geen inwoner van de Europese Unie. Ik kom uit Oekraïne.

Theo

Ik vind het heel belangrijk dat mensen gaan stemmen. Anders gaat je stem verloren.

Wendy

Ik wil voor het eerst gaan stemmen. Ik ben 39 jaar en ik heb dit nog niet eerder gedaan. Het is belangrijk om te stemmen. Iedereen doet ertoe.

De Europese Unie

In de Europese Unie werken 27 landen samen. Zij maken samen afspraken en plannen voor de toekomst. In plaats van Europese Unie zeggen we vaak EU. Nederland is ook lid van de EU.

André: Als je samenwerkt met andere landen, kun je meer bereiken.

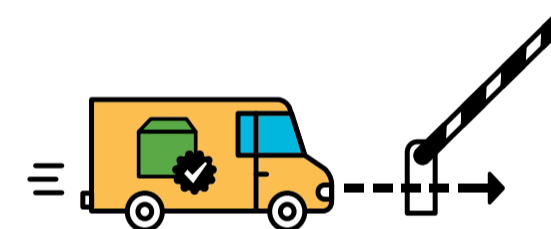
Oksana: Het is goed dat Nederland in de Europese Unie zit. Samen sta je sterker.

Theo: Samenwerken is belangrijk. Zo kunnen we leren van andere landen.

Wendy: Als er wat gebeurt, staan ook andere landen voor je klaar.

De EU-landen beslissen samen bijvoorbeeld over:

Economie

De Europese Unie wil dat je binnen de EU makkelijk spullen kunt kopen en verkopen. Daarom mag je in de Europese Unie spullen meenemen over de grens. De spullen worden niet gecontroleerd. Je hoeft er geen belasting over te betalen. Maar de spullen moeten wel veilig zijn. Veilig voor de gezondheid en het milieu.

Theo: Samenwerken is belangrijk. Ik vind het wel jammer dat we onze eigen gulden niet meer hebben. Alles is zo duur geworden.

Klimaat

De landen in de Europese Unie willen de klimaatverandering tegenhouden. Bijvoorbeeld door minder schadelijke stoffen uit te stoten. En natuur te herstellen. En geld te geven aan bedrijven die groene energie maken.

André: Er wordt veel aan het milieu gedaan met Europese subsidies. Dat vind ik heel belangrijk.

Mensen die naar de Europese Unie komen

Door oorlog en armoede komen mensen uit andere landen naar de Europese Unie. De landen in de Europese Unie spreken met elkaar af waar deze mensen heen kunnen. In 2022 waren dat 1,3 miljoen mensen. Bijvoorbeeld uit Afghanistan, Syrië en Oekraïne.

Oksana: De Europese Unie moet voor veiligheid zorgen.

Het Europees Parlement

Het Europees Parlement stemt over nieuwe plannen voor de Europese Unie.

Het Europees Parlement werkt samen met:

De Europese Commissie

In de Europese Commissie zitten 27 commissarissen. 1 uit elk land van de Europese Unie. De Europese Commissie stelt nieuwe plannen voor. En controleert of de 27 landen van de EU zich houden aan de plannen en regels van de Europese Unie.

Dit is Ursula von der Leyen, voorzitter van de Europese Commissie.

De Raad van de Europese Unie

In de Raad van de Europese Unie zitten telkens andere ministers. 1 uit elk land van de Europese Unie.

27 ministers

Als het over landbouw gaat, zitten de 27 ministers van landbouw in de Raad van de Europese Unie. Als het over het klimaat gaat, de 27 ministers van klimaat. En zo verder. De Raad van de Europese Unie stemt over nieuwe plannen voor de Europese Unie, net als het Europees Parlement.

Het Europees Parlement heeft twee taken:

1. Beslissingen nemen over plannen voor de Europese Unie.

Een plan of gaat door als het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie voor het plan stemt.

2. Controleren of de Europese Commissie haar werk goed doet.

De Europese Commissie voert de goedgekeurde plannen uit. Het Europees Parlement controleert of de plannen goed worden uitgevoerd.

Het Europees Parlement kan de Europese Commissie wegsturen als de Europese Commissie het niet goed doet.

Voorbeeld van hoe de politiek in de EU werkt

- 1. Er is een probleem**
  - Bijvoorbeeld: de natuur in de Europese Unie wordt beschadigd door schadelijke stoffen van auto's.
- 2. De Europese Commissie bedenkt een plan**
  - Bijvoorbeeld: er mogen geen auto's meer gemaakt worden die op benzine of diesel rijden.
- 3. Het Europees Parlement vergadert**
  - Het Europees Parlement bespreekt het plan van de Europese Commissie.
  - Ze kijken of het een goed plan is. En of de natuur er echt beter van wordt.
  - Het Europees Parlement mag het plan van de Europese Commissie ook veranderen.
  - Dan stemt het Europees Parlement over het plan.
- 4. De Raad van de Europese Unie vergadert**
  - Ook de Raad van de Europese Unie bespreekt het plan.
  - En stemt over het plan.
- 5. Het plan is goedgekeurd**
  - Het Europees Parlement heeft het plan goedgekeurd.
  - De Raad van de Europese Unie heeft het plan goedgekeurd.
  - In de Europese Unie mogen geen auto's meer worden gemaakt die rijden op benzine of diesel.
- 6. De landen van de Europese Unie voeren het plan uit**
  - De landen van de Europese Unie gaan aan het werk.
  - Er worden geen auto's meer gemaakt die rijden op benzine of diesel.
  - Hopelijk gaat het nu beter met de natuur.
  - Het Europees Parlement controleert of het plan goed wordt uitgevoerd.

Wendy:
Ik vind de EU goed voor de mensen. De EU maakt dingen beter in Europa zodat we veilig en vrij kunnen leven.

Op wie ga ik stemmen?

Kies de politieke partij die het best bij jouw ideeën past

Maar hoe weet je dat? Een paar tips:

Wat willen politieke partijen? Ga op zoek!

Bekijk plannen van politieke partijen op hun website of bijvoorbeeld op hun pagina op Facebook of account op Instagram.

Stel vragen aan politieke partijen. Stuur een mail of bel. Het mailadres en het telefoonnummer staan op hun website.

Leden van politieke partijen delen folders uit op straat. Of ze komen langs de deur. Je kunt ze alles vragen.

Soms zijn er verkiezings-bijeenkomsten in de buurt. Daar kun je gratis naartoe.

Of volg het nieuws.

Theo:
Ik ga zelf op internet onderzoeken welke partij ik ga kiezen. Ik kijk dan wat de landelijke partijen doen in Europa.

André:
Als iets in het nieuws is over politiek, volg ik dat op radio en tv. Ik vind het belangrijk om te weten wat er speelt. Soms kijk ik ook naar een debat.

Wendy:
Ik ga voor het eerst de StemWijzer doen. Er zijn zoveel partijen. Ik vind het lastig om te kiezen.

Praat met andere mensen: je familie, vrienden of buren

Vraag welke politieke partij zij kiezen. En welke partij niet. En waarom. Bedenk dan wat jij daar zelf van vindt. Je mag helemaal zelf kiezen op welke partij je stemt.

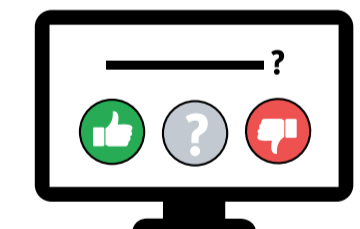
Oksana:
Door de oorlog praat ik veel met mijn man over politiek. Over hulp voor Oekraïense mensen.

Theo:
Op mijn werk praat ik met mensen over politiek. Politiek is belangrijk voor ons allemaal en daar wijs ik mensen op.

Gebruik een stemhulp

Bijvoorbeeld de StemWijzer.

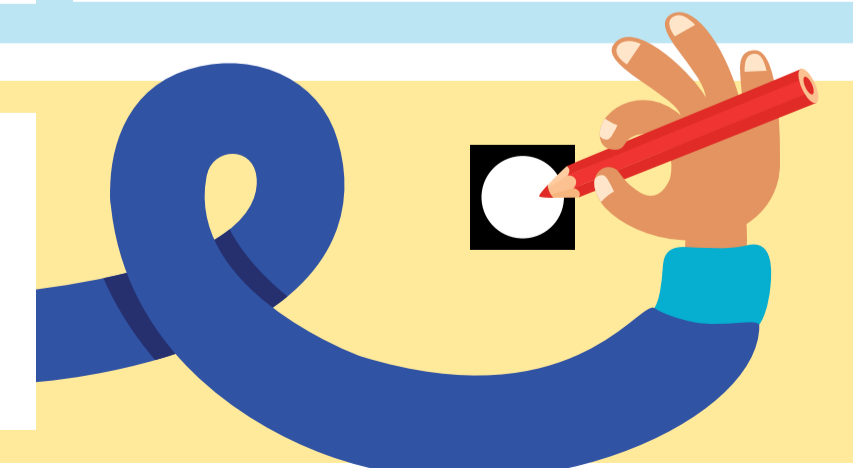
Kijk op www.stemwijzer.nl. Hier geef je jouw mening over een aantal onderwerpen.

Daarna zie je welke politieke partijen het vaak met jou eens zijn.

Op wie stem je?

De meeste mensen stemmen op de nummer 1 van een partij. Dat is de lijsttrekker.

Je kunt ook stemmen op iemand anders van de lijst. Bijvoorbeeld omdat het een vrouw of een jongere is.

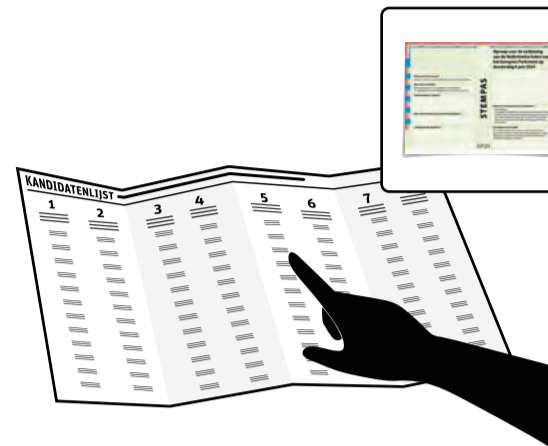

Stemmen: zo doe je dat!

1. Je krijgt een stempas thuis

De gemeente stuurt je een stempas en een kandidatenlijst.

2. Kies een politieke partij

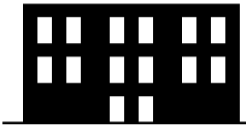
Je ziet op de kandidatenlijst welke partijen meedoen aan de verkiezing.

3. Ga naar het stembureau

Ga met je stempas naar het stembureau. Neem ook je paspoort of rijbewijs of identiteitskaart mee. Je kunt hiermee stemmen als het geldig is. Je mag er ook nog mee stemmen als het maximaal 5 jaar verlopen is.

7:30 uur
21:00 uur

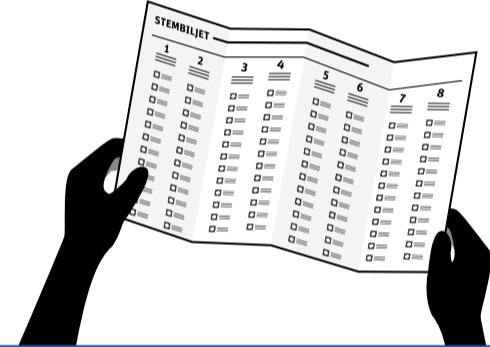

4. Lever je stempas in

Geef je stempas aan de mensen van het stembureau.

Laat ook je paspoort of rijbewijs of identiteitskaart zien.

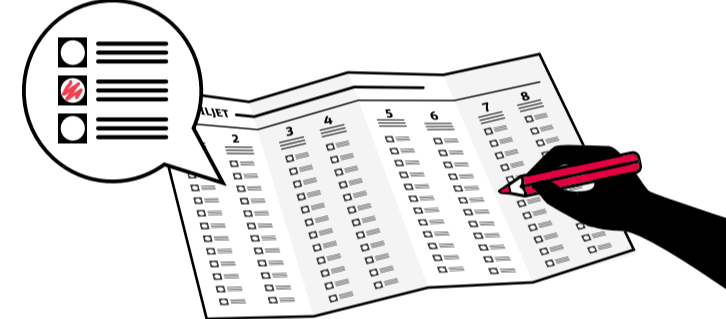
De mensen van het stembureau controleren je stempas en wie je bent.

5. Je krijgt een stembiljet

Op het stembiljet staan de politieke partijen die meedoen aan de verkiezing.

De mensen op wie je kunt stemmen, staan op het stembiljet, bij hun politieke partij.

6. Kleur 1 vakje rood

Ga een stemhokje in met het stembiljet. Dat doe je alleen. Niemand mag meekijken als je stemt.

In het stemhokje ligt een rood potlood. Zoek op het stembiljet de naam van de persoon op wie jij wilt stemmen. Kleur het vakje rood dat voor deze naam staat.

Stempas kwijt of niet gekregen?

Je kunt een nieuwe stempas aanvragen bij de balie van jouw gemeente.

Dat kan tot woensdag 5 juni 2024 12:00 uur.

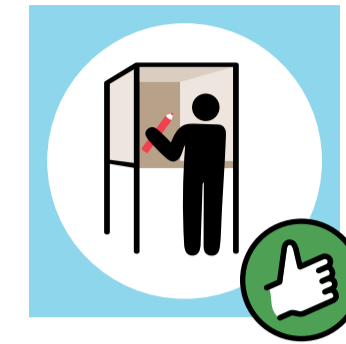
Stemmen: wat mag wel en wat mag niet

Alleen

Stemmen doe je alleen. Je mag niet samen in een stemhokje staan.

Ben je blind of heb je 2 armen in het gips? Dan mag iemand van het stembureau helpen. Of iemand die jij zelf kiest.

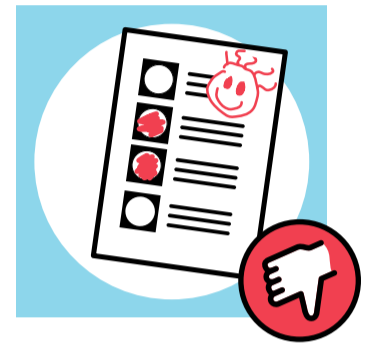
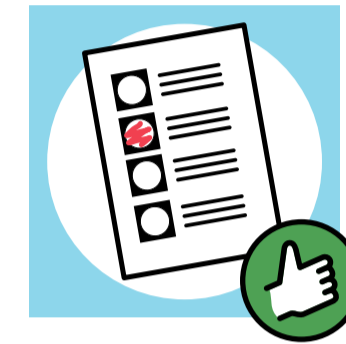

Kleur 1 vakje rood

Je stem is geldig als je 1 vakje rood maakt op het stembiljet. Niet meer. Je mag niets schrijven of tekenen op het stembiljet.

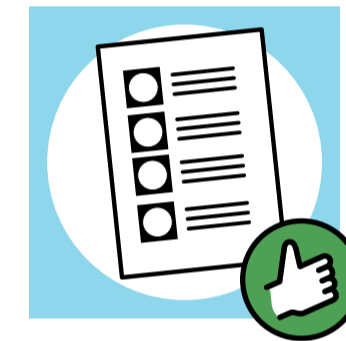
Foutje

Vraag een nieuw stembiljet aan de mensen van het stembureau. Dat mag 1 keer.

Blanco

Je mag blanco stemmen. Dan maak je geen vakje rood op het stembiljet. Je stem telt dan niet mee voor de uitslag. Wel voor hoeveel mensen gestemd hebben.

Wendy:
Ik weet wel hoe ik moet stemmen, maar ik vind het moeilijk om te ontdekken wat de partijen willen.

Geheim

Je kiest helemaal zelf op welke partij en welke persoon je stemt. Je hoeft aan niemand te vertellen op wie je hebt gestemd.

Niet zelf stemmen

Je mag iemand anders vragen voor jou te stemmen. Dat heet machtigen.

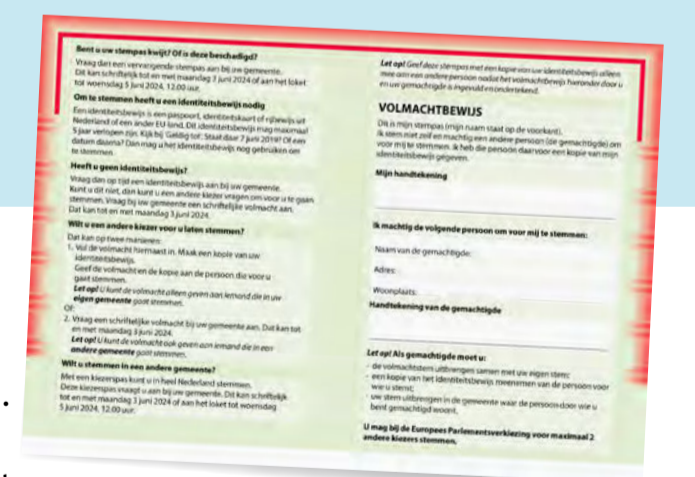
Doe dan 3 dingen:

1. Vul de achterkant van je stempas in.
2. Zet je **handtekening** op de achterkant van je stempas. Zo geef je iemand **toestemming** om voor jou te stemmen.
3. Geef je stempas en een **kopie** van je identiteitskaart, paspoort of rijbewijs aan de persoon die voor jou gaat stemmen.

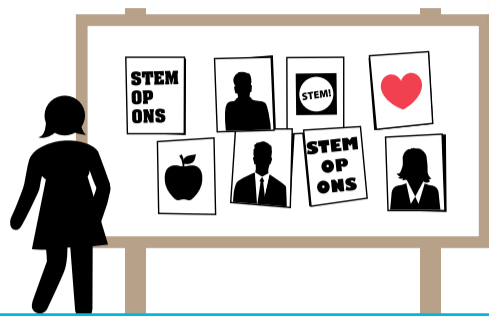
Je kunt alleen iemand machtigen die:

1. Zelf ook op dat moment stemt,
2. in dezelfde gemeente woont als jij.

Wil je weten hoe iemand in een andere gemeente kan stemmen? Ga naar <https://prodemos.nl/verkiezingskrantEP2024>.

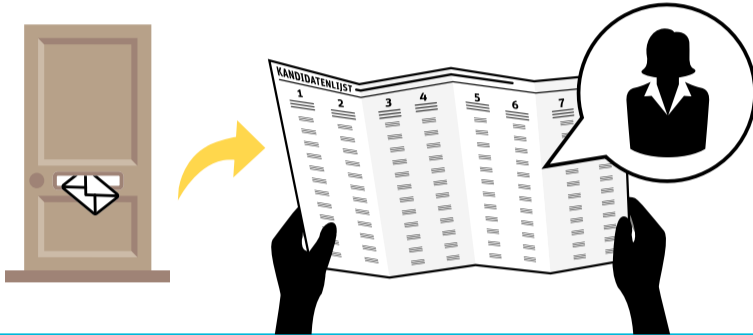

Klaar om te stemmen

1

Ik weet op welke politieke partij ik ga stemmen

2

Ik weet op welke persoon ik ga stemmen

3

Ik weet waar het stembureau is

4

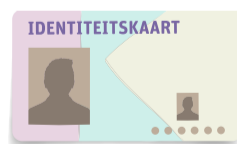
Ik heb mijn stempas bij me

of

of

5

Ik heb mijn paspoort, rijbewijs of identiteitskaart bij me

Klaar om te stemmen!

Stichting ABC

ABC is een vrijwilligersorganisatie van en voor laaggeletterden in heel Nederland.

Kijk voor meer informatie op www.a-b-c.nu of bel **06 - 83 51 82 84**.

Stichting Het Begint met Taal

Wij willen dat alle nieuwkomers in Nederland meedoen en de taal kunnen spreken.

Taalvrijwilligers helpen hierbij.

Ben jij een nieuwkomer en wil jij Nederlands oefenen met een getrainde vrijwilliger?

Kijk dan op www.taalcoaching.nl of bel naar **030 - 24 22 8 41**.

Stichting Lezen en Schrijven

Wij zetten ons ervoor in dat iedereen kan lezen, schrijven, rekenen en omgaan met een computer of smartphone.

Want een samenleving waarin iedereen meedoet, daar hebben we allemaal wat aan.

Lees meer op www.lezenenschrijven.nl.

Wil je beter leren lezen, schrijven of rekenen? Of omgaan met de computer? Kijk dan op www.ikwilleren.nl.

Of bel naar Startpunt Ik wil leren: **0800 - 023 44 44**.

ProDemos

Huis voor democratie en rechtsstaat

ProDemos

ProDemos is het 'Huis voor democratie en rechtsstaat'. ProDemos legt uit wat de spelregels zijn van de democratie en de rechtsstaat en laat zien wat je zelf kunt doen om invloed uit te oefenen – in de gemeente, het waterschap, de provincie, het land en Europa.

Bel ons met je vragen over de verkiezingen: 070 - 757 02 00

ProDemos maakt ook de StemWijzer.

Kijk op www.stemwijzer.nl.

Samenstelling en tekst: ProDemos

Vormgeving: Lidewij Spitshuis Ontwerpstudio

Druk: Rodi Rotatiedruk

In samenwerking met:

Alzheimer Nederland, de Europese Unie, Stichting ABC, Stichting Het Begint met Taal, Stichting Lezen en Schrijven, Stichting Makkelijk Lezen en Taal aan Zee

ProDemos

Huis voor democratie en rechtsstaat

Hofweg 1H, 2511 AA Den Haag

070-757 02 00

info@prodemos.nl

www.prodemos.nl

Funded by
the European Union